

478/1992 Sb.

ZÁKON

ze dne 24. září 1992

o užitných vzorech

Změna: 116/2000 Sb.
Změna: 116/2000 Sb. (část)
Změna: 501/2004 Sb.
Změna: 221/2006 Sb.
Změna: 303/2013 Sb.
Změna: 183/2017 Sb.
Změna: 196/2017 Sb.

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

Základní ustanovení

§ 1

Technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná, se chrání užitnými vzory.

§ 2

Technickými řešeními podle tohoto zákona nejsou zejména:

- a) objevy, vědecké teorie a matematické metody,
- b) pouhé vnější úpravy výrobků,
- c) plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti,
- d) programy počítačů,
- e) pouhé uvedení informace.

§ 3

Užitnými vzory nelze chránit

- a) technická řešení, která jsou v rozporu s obecnými zájmy, zejména se zásadami lidskosti a veřejné morálky,
- b) odrůdy rostlin a plemena zvířat, jakož i biologické reprodukční materiály,
- c) způsoby výroby nebo pracovní činnosti.

§ 4

(1) Technické řešení je nové, není-li součástí stavu techniky.

(2) Stavem techniky pro účely tohoto zákona je vše, co bylo přede dnem, od něhož přísluší přihlašovatelůvi užitného vzoru právo přednosti (§ 9), zveřejněno.

(3) Stavem techniky není takové zveřejnění výsledků práce přihlašovatele nebo jeho právního předchůdce, ke kterému došlo v posledních šesti měsících před podáním přihlášky užitého vzoru.

§ 5

Technické řešení je průmyslově využitelné, jestliže může být opakovaně využíváno v hospodářské činnosti.

§ 6

(1) Právo na ochranu užitným vzorem má původce nebo jeho právní nástupce.

(2) Původcem užitého vzoru je ten, kdo jej vytvořil vlastní tvořivou prací.

§ 7

Užitné vzory zapisuje Úřad průmyslového vlastnictví (dále jen "Úřad") do rejstříku užitných vzorů (dále jen "rejstřík").

Přihláška a zápis užitého vzoru

§ 8

(1) O zápis do rejstříku se žádá přihláškou užitého vzoru (dále jen "přihláška") podanou písemně u Úřadu.

(2) Přihláška užitého vzoru smí obsahovat jen jedno technické řešení nebo skupinu řešení, která jsou navzájem spojena tak, že uskutečňují jedinou technickou myšlenku.

(3) Přihláška musí obsahovat:

a) žádost o zápis do rejstříku užitných vzorů, s uvedením názvu užitého vzoru,

b) popis technického řešení, popřípadě jeho dokumentaci,

c) nároky na ochranu, v nichž musí být jasně a stručně vymezen předmět, který má být chráněn užitným vzorem.

(4) V přihlášce musí být uvedeno, kdo je původcem předmětu přihlášky užitého vzoru.

(5) Vyhotovení přihlášky musí odpovídat jednotné formě a požadavkům, které Úřad zveřejní ve Věstníku Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen "Věstník").

§ 9

(1) Podáním přihlášky vzniká přihlašovateli právo přednosti.

(2) Právo přednosti, které vyplývá z Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví (dále jen "Pařížská úmluva"¹⁾), musí přihlašovatel uplatnit již v přihlášce a současně musí uvést datum podání přihlášky, z níž právo přednosti odvozuje, její číslo a stát, v němž byla přihláška podána, popřípadě orgán, u něhož byla přihláška podána podle mezinárodní smlouvy. Na výzvu Úřadu ve lhůtě jím stanovené je přihlašovatel povinen toto právo prokázat; jinak se k němu nepřihlíží.

(3) V případě změny evropské patentové přihlášky, v níž byla požadována ochrana pro Českou republiku, na přihlášku podle § 8 může přihlašovatel uplatnit právo přednosti z evropské patentové přihlášky. Pro uplatnění práva přednosti se obdobně použije odstavce 2.

§ 10

(1) Požádal-li přihlašovatel již dříve v České republice o udělení patentu²⁾ na stejném technickém

řešení, může při podání přihlášky požadovat přiznání data podání, popřípadě i právo přednosti, z této přihlášky vynálezu. Úřad přizná přihlášce datum podání, popřípadě i právo přednosti, z původní přihlášky vynálezu, pokud bude přihláška podána nejpozději do dvou měsíců od rozhodnutí o přihlášce vynálezu, nejdéle však do deseti let od jejího podání.

(2) Přihlašovatel uplatňující právo podle odstavce 1 je povinen ve lhůtě dvou měsíců od podání přihlášky předložit stejnopis přihlášky vynálezu, jejíhož data podání, popřípadě práva přednosti, se dovolává, jinak se k němu nepřihlíží.

(3) Zmeškání lhůt uvedených v odstavci 1 nelze prominout.

§ 10a

Přeměna evropské patentové přihlášky na přihlášku

(1) Na žádost přihlašovatele evropské patentové přihlášky podanou podle čl. 136 odst. 2 evropské patentové úmluvy Úřad zahájí řízení o evropské patentové přihlášce jako o přihlášce.

(2) Byla-li žádost podána podle odstavce 1, vyzve Úřad přihlašovatele, aby do 3 měsíců zaplatil přihlašovací poplatek podle zvláštního právního předpisu^{2a)} a předložil ve trojím vyhotovení překlad evropské patentové přihlášky do českého jazyka.

(3) Splní-li přihlašovatel podmínky stanovené v odstavci 2 a Úřad žádost o přeměnu evropské patentové přihlášky obdržel do 20 měsíců ode dne vzniku práva přednosti, přizná přihlášce právo přednosti z původně podané evropské patentové přihlášky.

§ 11

(1) Splňuje-li přihláška podmínky stanovené v § 8 a není-li její předmět zjevně v rozporu s § 2, 3 a 5, zapíše Úřad užítý vzor do rejstříku.

(2) Zápisem užitého vzoru do rejstříku vzniká jeho ochrana podle tohoto zákona. Přihlašovatel, který se zápisem užitého vzoru do rejstříku stává majitelem užitého vzoru, vydá Úřad osvědčení o zápisu užitého vzoru do rejstříku a zápis užitého vzoru do rejstříku oznámí ve Věstníku. Po zápisu užitého vzoru do rejstříku Úřad zveřejní podklady uvedené v § 8 odst. 3 písm. b) a c).

(3) Jestliže přihláška neodpovídá požadavkům uvedeným v § 8, Úřad vyzve přihlašovatele, aby ve stanovené lhůtě nedostatky odstranil. Neodstraní-li přihlašovatel vytčené nedostatky ve stanovené lhůtě, Úřad řízení o přihlášce zastaví. Na tento důsledek musí být přihlašovatel při stanovení lhůty upozorněn.

(4) Obsahuje-li přihláška předmět uvedený v § 2 a 3, popřípadě je-li předmět přihlášky zjevně v rozporu s § 5, Úřad přihlášku zamítne. Před vydáním rozhodnutí musí být přihlašovatel na tento důsledek upozorněn.

(5) Úpravy a změny provedené v přihlášce nesmějí jít nad rámec jejího původního podání.

(6) Až do doby zápisu užitého vzoru do rejstříku dle odstavce 1 může přihlašovatel přihlášku rozdělit. Úřad přizná vyloučeným přihláškám právo přednosti původní přihlášky, nejdou-li nad její rámec a jestliže budou podány do tří měsíců od písemného sdělení přihlašovatele, že hodlá přihlášku rozdělit.

(7) Na žádost přihlašovatele Úřad odloží zápis užitého vzoru do rejstříku, nejdéle však do uplynutí 15 měsíců ode dne podání přihlášky.

Účinky užitého vzoru

§ 12

(1) Bez souhlasu majitele užitého vzoru nikdo nesmí technické řešení chráněné užitém vzorem při své hospodářské činnosti vyrábět, uvádět do oběhu nebo upotřebit.

(2) Majitel užitého vzoru je oprávněn poskytnout souhlas k využívání technického řešení chráněného užitém vzorem (licence) jiným osobám nebo na ně užité vzor převést.

(3) Práva vyplývající z patentu uděleného na základě přihlášky vynálezu s pozdějším právem přednosti nesmějí být v případě střetu vykonávána bez souhlasu majitele užitého vzoru.

§ 13

(1) Užité vzor nepůsobí proti tomu, kdo před vznikem práva přednosti využíval technické řešení chráněné užitém vzorem nezávisle na původci nebo majiteli užitého vzoru nebo kdo k tomu vykonal prokazatelná opatření (dále jen "předchozí uživatel").

(2) Nedojde-li k dohodě, může předchozí uživatel požadovat u soudu, aby majitel užitého vzoru jeho právo uznal.

§ 14

zrušen

Doba platnosti užitého vzoru

§ 15

(1) Užité vzor platí čtyři roky ode dne podání přihlášky, popřípadě od podání dřívější přihlášky vynálezu se shodným předmětem (§ 10 a 10a).

(2) Doby platnosti zápisu užitého vzoru prodlouží Úřad na žádost majitele užitého vzoru až dvakrát vždy o tři roky.

(3) O prodloužení doby platnosti užitého vzoru lze požádat nejdříve v posledním roce jeho platnosti.

(4) Dojde-li k zápisu užitého vzoru do rejstříku po uplynutí doby stanovené v odstavci 1, Úřad prodlouží dobu platnosti zápisu užitého vzoru bez žádosti majitele užitého vzoru.

§ 16

Užité vzor zanikne, jestliže:

a) uplyne doba jeho platnosti;

b) majitel užitého vzoru se ho vzdá; v tomto případě ochrana zanikne dnem, kdy písemné prohlášení majitele užitého vzoru dojde Úřadu.

Výmaz užitého vzoru

§ 17

(1) Na návrh kohokoliv Úřad provede výmaz užitého vzoru z rejstříku

a) není-li technické řešení způsobilé k ochraně podle § 1 a 3,

b) je-li předmět užitého vzoru již chráněn patentem s účinky na území České republiky či užitém vzorem s dřívějším právem přednosti,

c) jestliže předmět užitého vzoru jde nad rámec původního podání přihlášky užitého vzoru.

(2) Výmaz užitého vzoru z rejstříku má účinky, jako by užité vzor nebyl do rejstříku zapsán.

(3) Týká-li se důvody výmazu jen části užitého vzoru, užité vzor se vymaže částečně.

(4) Výmaz užitého vzoru z rejstříku lze provést i po zániku užitého vzoru (§ 16), prokáže-li návrhovaatel právní zájem.

§ 18

(1) Návrh na výmaz užitého vzoru z rejstříku se podává u Úřadu písemně ve dvojím vyhotovení.

(2) Návrh na výmaz užitého vzoru z rejstříku musí být věcně odůvodněn a současně musí být předloženy důkazní prostředky, o které se návrh na výmaz opírá. Důvody výmazu včetně označení důkazů, kterých se návrh dovolává, nemohou být dodatečně měněny.

(3) Úřad vyzve majitele užitého vzoru, aby se k návrhu na výmaz užitého vzoru z rejstříku ve stanovené lhůtě vyjádřil. Majitel užitého vzoru předkládá své vyjádření k návrhu na výmaz písemně ve dvojím vyhotovení.

(4) Nevyjádří-li se majitel užitého vzoru ve stanovené lhůtě, Úřad provede výmaz užitého vzoru z rejstříku.

(5) Vyjádří-li se majitel užitého vzoru ve stanovené lhůtě proti návrhu na výmaz užitého vzoru z rejstříku, Úřad o návrhu rozhodne. Za řízení o výmazu užitého vzoru z rejstříku zaplatí správní poplatek podle zvláštěního právního předpisu^{2a)} ten účastník řízení, který ve věci neměl úspěch.

§ 19

Odnětí ochrany

(1) Úřad na návrh odejme užité vzor majiteli, jestliže z rozhodnutí soudu zjistí, že mu právo na užité vzor podle § 6 nepříslušelo.

(2) Návrh na odnětí ochrany podle odstavce 1 je oprávněna podat pouze osoba, které podle rozhodnutí soudu přísluší právo na ochranu užitém vzorem, nebo její právní nástupce.

(3) Na návrh osoby, které přísluší právo na ochranu užitém vzorem, podaný do jednoho měsíce od pravomocného rozhodnutí soudu, Úřad zapíše tuto osobu jako majitele užitého vzoru.

(4) Nebude-li podán návrh na přepis podle odstavce 3, Úřad provede výmaz užitého vzoru z rejstříku z moci úřední.

§ 20

Rejstřík

(1) Úřad vede rejstřík, do něhož zaznamenává rozhodné údaje o přihláškách užiténých vzorů a o zapsaných užiténých vzorech.

(2) Do rejstříku se u každého užitého vzoru zapisuje zejména:

a) číslo zápisu (osvědčení),

b) datum zápisu,

c) datum zveřejnění zápisu užitého vzoru ve Věstníku,

- d) název užitného vzoru,
- e) datum podání přihlášky, popřípadě právo přednosti, a spisová značka přihlášky,
- f) přihlašovatel užitného vzoru (jméno nebo název), jeho bydliště (sídlo), popřípadě jeho zástupce,
- g) příjmení, jméno a bydliště původce užitného vzoru,
- h) majitel užitného vzoru (jméno nebo název), bydliště (sídlo), popřípadě jeho zástupce,
- i) právo předchozího uživatele,
- j) zatřídění užitného vzoru podle mezinárodního patentového třídění,
- k) převod užitného vzoru,
- l) licence,
- m) nucená licence,
- n) prodloužení platnosti zápisu,
- o) výmaz užitného vzoru,
- p) odnětí ochrany, popřípadě její přepis,
- r) zánik ochrany.

(3) Poznámka spornosti podle občanského zákoníku^{2b}) se může týkat jen záznamu v rejstříku, jímž se vyznačuje nakládání s užitným vzorem jako předmětem vlastnictví.

(4) Ve Věstníku zveřejňuje Úřad skutečnosti týkající se užitných vzorů, jakož i úřední sdělení a rozhodnutí zásadní povahy.

§ 20a

Přestupky

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně využívá technické řešení chráněné užitným vzorem.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 250 000 Kč nebo zákaz činnosti.

(3) Za přestupek podle odstavce 1, kterého se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba, lze uložit též zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

(4) Přestupek podle odstavce 1 projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(5) Přestupek podle odstavce 1 nelze projednat příkazem na místě.

§ 20b

Využívání údajů z informačních systémů veřejné správy

(1) Úřad při výkonu působnosti podle tohoto zákona využívá ze základního registru obyvatel tyto údaje:

- a) příjmení,

b) jméno, popřípadě jména,

c) adresa místa pobytu,

d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,

e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(2) Úřad při výkonu působnosti podle tohoto zákona využívá z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje:

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,

b) adresa místa trvalého pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,

c) datum narození,

d) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se občan narodil,

e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,

f) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

g) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(3) Úřad při výkonu působnosti podle tohoto zákona využívá z informačního systému cizinců tyto údaje:

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,

b) druh a adresa místa pobytu na území České republiky, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,

c) datum narození,

d) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se cizinec narodil na území České republiky, místo a okres narození,

e) státní občanství, popřípadě více státních občanství,

f) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,

g) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

(4) Z údajů podle odstavců 1 až 3 lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu. Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému evidence obyvatel nebo informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

Závěrečná ustanovení

§ 21

(1) Pro řízení před Úřadem platí správní řád s odchylkami uvedenými v tomto zákoně a s výjimkou ustanovení o ověřování plných mocí pro neurčitý počet řízení,³⁾ o možnosti volby několika společných zmocněnců,^{3a)} o prominutí zmeškání úkonu,^{3b)} o přerušení řízení,^{3c)} o lhůtách pro vydání rozhodnutí^{3d)} a o ochraně před nečinností,^{3e)} dále z ustanovení o zvláštnostech řízení o rozkladu ustanovení o složení rozkladové komise a o možném způsobu ukončení řízení o rozkladu^{3f)} a dále ustanovení o účastnících řízení,^{3g)} ustanovení správního řádu o účastnících řízení podle zvláštního zákona^{3h)} se však použijí.

(2) Pro práva na užitný vzor, spolumajitelské vztahy, pro zápis licenčních smluv k využití předmětu chráněného užitným vzorem, pro převody užitných vzorů, pro vztahy k zahraničí, pro zastupování v řízení před Úřadem, pro prominutí zmeškání lhůty, pro nahlížení do spisů, pro určovací řízení, pro zápis užitných vzorů utajovaných podle zvláštních předpisů, pro opravné řízení a pro udělování nucených licencí se obdobně použijí ustanovení zákona o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích.⁴⁾

(3) Proti pravomocnému rozhodnutí Úřadu je přípustná žaloba proti rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu^{4a)}.

(4) Za jednotlivé úkony podle tohoto zákona vybírá Úřad správní poplatky.^{2a)}

§ 22

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Stráský v.r.

Kováč v.r.

Vybraná ustanovení novel

Čl.III zákona 116/2000 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Právo přednosti z evropské patentové přihlášky podle § 9 odst. 3 lze uplatnit po přistoupení České republiky k evropské patentové úmluvě.

2. Žádost o přeměnu evropské patentové přihlášky na přihlášku podle § 10a lze podat po přistoupení České republiky k evropské patentové úmluvě.

3. Náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatnění nebo obraně práva podle § 18 odst. 7 je možné uplatnit jen v řízení o výmazu užitého vzoru zahájeném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

1) Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883 revidovaná v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934, v Lisabonu dne 31. října 1958 a ve Stockholmu dne 14. července 1967, uveřejněná pod č 64/1975 Sb.

2) § 2 a násl. zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích.

2a) Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

2b) § 986 občanského zákoníku.

3) § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu.

3a) § 35 odst. 3 správního řádu.

3b) § 41 správního řádu.

3c) § 64 a 65 správního řádu.

3d) § 71 odst. 1 a 3 správního řádu.

3e) § 80 správního řádu.

3f) § 152 odst. 3 a 5 správního řádu.

3g) § 27 odst. 1 a 2 správního řádu.

3h) § 27 odst. 3 správního řádu.

4) Např. § 8 až 10, 14 až 16, 64 až 68, 70, 71 a 75 zákona č. 527/1990 Sb., § 19 vyhlášky Federálního úřadu pro vynálezy č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů.

4a) Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.